

Försöksverksamhet i Fagersjö

På stadsdelsnämndens sammanträde den 11 juni 2015 fick förvaltningen i uppdrag att starta en försöksverksamhet för ökat demokratiskt deltagande och inflytande samt samhällsservice i stadsdelen Fagersjö och att utveckla liknande mötesplatser och kontaktytor i andra stadsdelar där det finns behov – Mötesplats för demokrati och inflytande samt kontaktyta för samhällsservice (dnr. 1.1-353/2015).

Syfte med försöksverksamheten i Fagersjö

- Involvera invånarna i Fagersjö och andra intresserade att skapa intresse och engagemang för boendemiljön och utvecklingen av sin stadsdel.
- Bidra till ökad samhällsservice i Fagersjö.

Invånarna i området bjuds in att vara delaktiga i verksamhetens utveckling. Även andra intressenter som till exempel förtroendevalda, rådsrepresentanter, föreningar, andra förvaltningar, organisationer och myndigheter planeras också att involveras i verksamheten. Vidare ska mötesplatsen och kontaktytan ska ge utrymme för frågor som till exempel rör demokrati och inflytande, nämndens och stadens service och verksamheter, andra myndigheter samt ytterstadsutveckling. Konsumentvägledning och lotsverksamhet för lokala företagare och för invånare som är intresserade av att starta företag ska också erbjudas.

Detta ska ses som en första del i ett långsiktigt demokratiarbete för ökad delaktighet och inflytande samt samhällsservice för stadsdelsområdets invånare. Liknande insatser planeras för ytterligare områden i stadsdelsområdet med utgångspunkt från erfarenheter och lärdomar av försöksverksamheten i Fagersjö.

Förväntade resultat 2016-2018

1. Andelen invånare i Fagersjö som upplever delaktighet i stadsdelens utveckling ökar.
2. Ökning av valdeltagandet bland invånare i Fagersjö i kommunalvalet 2018 (jämfört med kommunalvalet 2014).

3. Ökning av valdeltagande i kommunalvalet 2018 bland förstagångsväljare i Fagersjö (jämfört med kommunalvalet 2014).
4. Den upplevda tryggheten och delaktigheten i Fagersjö har ökat.
5. Ökad och förbättrad samhällsservice i Fagersjö.

Aktiviteter 2016

- Genomförande av medborgarbudget.
- Två medborgarforum genomförs.
- Intressegruppen sammakallas fyra gånger.
- Samhällsservice på mötesplatsen för försöksverksamheten två tillfällen per vecka.
- Medverkan på Fagersjödagen 2016.
- Tyck till forum om Fagersjö.
- Trygghets- och delaktighetsenkät för Fagersjö.
- Ny lokal kommunikationskanal genom ett socialt media för försöksverksamheten.

Processmål

- Personer som sällan deltar är med i aktiviteter.
- En representativ intressentgrupp bildas och får en viktig roll i verksamheten.
- Konflikter hanteras konstruktivt.
- Förutsättningar för lärande och utveckling skapas.
- Maktskillnader utjämnas.
- Beslut tas i konsensus eller genom omröstningar.

Mätning av mål och resultat

Kvalitativa resultat:

- Enkäter och intervjuer.
- Synpunkter.

Kvantitativa resultat:

- Antal deltagare i intressegruppen.
- Antal besökare i försöksverksamhetens aktiviteter.
- Antal besökare i socialt media.
- Andel som röstar i kommunalvalet 2018.

Utvärdering, uppföljning och utveckling

Uppföljning och utvärdering av det som genomförs inom ramen för försöksverksamheten behöver göras av samtliga inblandade.

Förvaltningens verksamheter och arbetsgrupper som deltar har ett uppföljningsansvar liksom övriga deltagande intressenter. Samtliga ska rapportera hur arbetet fortlöper och dess resultat. En samlad bedömning genomförs av demokratrådet utifrån underlag som

förvaltningen sammanställer och presenterar, och därefter redovisar för nämnden.

Beräknade kostnader

Försöksverksamheten finansieras genom de särskilda medel för demokrati- och utvecklingsarbete som kommunfullmäktige avsätter 2015-2018.

Etablering och intressentmedverkan

Försöksverksamheten kommer inledningsvis att ha en löst utformad struktur eftersom invånarna och andra intressenter ska vara med och påverka verksamhetens inriktning. De ska vara delaktiga och involveras i verksamhetens utveckling, vilket innebär att verksamhetens innehåll och aktiviteter formas och utvecklas efter behov och efterfrågan. Med intressenter menas i detta fall invånare, förtroendevalda, rådsrepresentanter, Hyresgästföreningen, föreningar, Familjebostäder, bostadsrättsföreningar, förvaltningar inom staden, olika organisationer och myndigheter. Alla intresserade välkomnas att vara delaktiga och involverade i verksamheten. Förvaltningen har en inkluderande inställning som innebär att se möjligheter att tillvarata initiativ, idéer och synpunkter från invånare och verksamma.

Försöksverksamheten lanseras i samband med Fagersjödagen den 22 augusti 2015. I inledningsfasen finns ingen lokal för verksamheten och olika tillfälliga lösningar som är aktuella. Många av de initiala aktiviteterna syftar till att undersöka behov och efterfrågan samt att engagera och involvera invånare och andra intresserade. På Fagersjödagen initierades ett ”Tyck till forum” där invånarna välkomnades att lämna synpunkter om Fagersjö, om vad som är bra och vad som behöver utvecklas, förbättras eller saknas.

Exempel på genomförda tillfälliga mötesplatser och kontaktytor:

- Fagersjödagen den 22 augusti 2015
- Tyck till forum den 22 augusti – 30 september 2015
- Tyck till – medborgarforum den 9 september 2015
- Medborgarforum Fagersjö den 20 oktober 2015
- Tillfällen för information och samhällsservice under december 2015

Förvaltningen försöker så fort som möjligt hitta en ändamålsenlig lokal för en fungerande försöksverksamhet och planerar att använda en lokal i Familjebostäders fastighet på Havsörnstorget i Fagersjö, där förvaltningens Arbetsforum också har sina lokaler. Det kan ge

samverkans- och samordningsfördelar för båda verksamheterna. En dialog förs med Familjebostäder och nämnd befintlig verksamhet i lokalerna. Lokalen ska vara tillgänglig som mötesplats och kontaktyta för samhällsvägledning och olika aktiviteter som bidrar till dialog, delaktighet och inflytande i enlighet med verksamhetens inriktning. Den ska vara öppen för alla och behöver därmed vara tillgänglighetsanpassad. Den bör också vara flexibel och anpassningsbar så att olika aktörer, till exempel föreningar, kan använda den även under tider då förvaltningen inte finns där.

Intressegrupp Fagersjö

Representanter för företag, verksamheter, organisationer, invånare och andra intressenter som vill delta i utvecklingen av stadsdelen Fagersjö bjuds in till en intressegrupp för Fagersjö. Syftet med intressegruppen är att samla invånare och intressenter för att fokusera på de behov och möjligheter som bidrar till utvecklingen av Fagersjö.

Strategisk arbetsgrupp

Förvaltningen har även inrättat en strategisk arbetsgrupp som leder, driver på och koordinerar demokratiarbetet inom förvaltningens ansvarsområden i nära samarbete med förvaltningsledningen och nämndens demokratiråd.

Demokratirådet

Demokratirådet bereder och lämnar förslag till stadsdelsnämnden i ärenden som faller inom ramen för kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm. Rådet ska följa utvecklingen och vid behov föreslå att nämnden vidtar åtgärder.

Verksamheters och myndigheters medverkan

Förvaltningens olika verksamhetsgrenar involveras efter behov och förväntas bidra med resurser i demokratiarbetet. Det innebär att olika funktioner från verksamheterna tillgängliggörs efter behov och efterfrågan. Lotsverksamhet för lokala företagare samt nyföretagare och näringsidkare planeras också finnas tillgänglig efter behov och efterfrågan. Därtill blir det viktigt att även få andra myndigheter att bidra med kompetens och resurser för en god samhällsservice.

Strukturer och metoder för delaktighet och inflytande

Att skapa strukturer och metoder för att involvera invånare och andra intressenter i delaktighets- och medskapandeprocesser är en central del i försöksverksamheten. En aktivitet som planeras är

medborgarbudget (se rubrik ”Genomförande av medborgarbudget i Fagersjö”).

Genomförande av medborgarbudget i Fagersjö

Syftet med medborgarbudgetar är att stärka demokratin och den sociala hållbarheten. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har arbetat fram en modell som bygger på en metod som används i USA. Utgångspunkten är att välja ett område eller områden som är mindre än kommunen och som medborgarna kan känna större närhet till och engagemang för. Företrädesvis väljs områden där valdeltagandet är lågt, liksom förtroendet för kommunen och dess förtroendevalda samt där många känner sig utanför och upplever att man inte är en del i det svenska samhället. Fullmäktige eller nämnd avsätter resurser som invånarna i området sedan får vara med och prioritera hur de ska användas.

Modellen bygger på sju steg:

1. Ta fram kriterier för hur prioriteringarna ska gå till
2. Marknadsför för att involvera så många som möjligt i området i dialogerna
3. Idégenerering där invånarna får komma med idéer på hur resurserna ska användas
4. Arbeta med idéerna tillsammans med invånarna och välj ut ett antal för prioritering
5. Rösta, låt invånarna prioritera vilka idéer som ska genomföras
6. Genomför idéerna tillsammans med invånarna i området
7. Följ upp

Förvaltningen har utsett en tjänsteperson med uppdrag att utifrån de beslut nämnden fattar svara för genomförandet av medborgarbudget. SKL kommer att stödja förvaltningen i att använda metoden och även med en forskare som följer och utvärderar processen. Förvaltningen deltar också i nätverket Medborgarbudget som SKL sammankallar.

Mål

Att prova en modell för genomförandet av medborgarbudget där invånarna och andra intressenter i Fagersjö får bestämma utformningen och ett verksamhetsinnehåll för en kontaktyta och mötesplats i Fagersjö.

Kriterier för prioriteringar av verksamhetsinnehåll och aktiviteter

- Verksamhet och aktiviteter ska inrymmas i, eller i nära anslutning till den försöksverksamheten i Fagersjö.
- Verksamhet och aktiviteter ska ha som målsättning att attrahera en bred del av invånarna i Fagersjö gällande ålder, kön och etnicitet.
- Aktiviteter som syftar till att stärka områdets service, kultur, föreningsliv, näringsliv och sociala sammanhållning prioriteras.
- Verksamhet som erbjuds inom Stockholms stads ordinarie verksamhetsutbud inkluderas inte.
- Verksamhet och aktiviteter ska rymmas inom angiven budgetram 400 000 kronor för 2016.

Inlämnade förslag bereds av den av stadsdelsnämndens inrättade intresse- och referensgrupp och föredras för stadsdelsnämndens demokratiråd. Målsättningen är att 10 procent av invånarna, representativt från 10 års ålder, ska vara med och rösta på de förslag som lämnas in.

Plan för genomförande

Under januari 2016 kommuniceras stadsdelsnämndens beslut om medborgarbudget och tillvägagångssätt. Det sker brett genom exempelvis lokalpress, stadsdelsförvaltningens webbplats, sociala medier, affischering, Familjebostäders meddelandeblad, lokala föreningar samt uppsökande i stadsdelens förskolor och fritidsverksamheter samt Fagersjöskolan. Utsedd tjänsteperson för genomförande av medborgarbudgeten kommer också att finnas på förvaltningens verksamheter vid Havsörnstorget flera tillfällen för att informera om medborgarbudget och svara på frågor.

- **Januari/februari 2015:** Inlämning av förslag till verksamhetsinnehåll och aktiviteter för 2016.
- **Februari 2016:** Bearbetning av inkomna förslag
- **Mars 2016:** Röstning genom webb/e-post och i lokal på Havsörnstorget.
- **April 2016:** Vinnande förslag för verksamhetsinnehåll och aktiviteter fastställs av Farsta stadsdelsnämnd.
- **April-december 2016:** Genomförande av verksamhet och aktiviteter.

Utvärdering/uppföljning

- Antal deltagare/medverkande och processbeskrivning.
- Processreflexion vid förvaltningens styrgruppsmöten.
- Dialog med SKL
- Rapportering och analys vid stadsdelsnämndens demokratirådsmöten.